

HROBAŘOVÁ, Markéta, *JUDr. Adolf ze Schwarzenbergu (1890-1950)*. Diplomová práce
HÚ FF JU, České Budějovice 2010, 93 s. + přílohy.

Posudek oponenta:

Podle názvu předkládané diplomové práce, který postrádá jakýkoliv zpřesňující podtitul, by se dalo předpokládat, že Markéta Hrobařová zpracovala dosud chybějící biografii Adolfa ze Schwarzenbergu. Již v úvodu však autorka vyvedla čtenáře z omylu konstatováním, že pro napsání biografie nenalezla dostatek pramenů a literatury (s. 8). Přesto však překvapivě svou práci rozdělila na dvě základní části - Životopis a Obraz šlechtice. Tuto koncepci nijak metodicky nezpřesnila a nevysvětlila a navíc opomněla i důkladnou kritiku pramenů a literatury, takže není úplně patrné s jakým typem materiálů vlastně pracovala.

První, velmi stručná životopisná část je víceméně kompilací z široce známých faktů o životě Adolfa ze Schwarzenbergu, doplněná o z archivních pramenů získané, ale nikoliv neznámé základní životopisné údaje. Druhá část práce je ještě více „konceptceproστά“. Do jednoho celku autorka spojila tři naprosto odlišné oblasti, jakými jsou vojenská kariéra, cestování a farma v Africe a pozemková reforma završená roku 1947 známým „Lex Schwarzenberg“.

V první dílčí podkapitole se Markéta Hrobařová pokusila z dostupné literatury zachytit badatelsky často zpracovaná společenská specifika šlechty a její odlišné vzorce chování v 19. a 20. století. Přísné oddělení „dlouhého“ 19. a „krátkého“ 20. století se mi však vzhledem k životním datům Adolfa ze Schwarzenbergu nezdá být na místě. Celá tato podkapitola se jeví jako nefunkční, neboť nemá svou obecnou koncepcí s následným tématem vojenské kariéry z hlediska stylistického i obsahového užší souvislost, byť ji zřejmě autorka zamýšlela jako jakési uvedení do kontextu. Sama struktura kapitol věnovaných vojenské kariéře je rovněž značně zmatená a jsou v ní bez jakékoliv souvislosti spojené informace o vojenském výcviku v době císařství, komplikovaném vstupu do československé armády a popis válečného nasazení za 1. světové války, pro nějž autorka použila paměti *Pod praporem tureckého půlměsíce*. Při práci s tímto pramenem navíc Markéta Hrobařová nepřekročila úroveň popisnosti či pouhého převyprávění (zaměřeného navíc spíše na senzace, zajímavosti a kuriozity), o jakoukoliv interpretaci se vůbec nepokusila. Schwarzenbergovy vzpomínky zřejmě autorku inspirovaly k zařazení podkapitol zaměřených na téma cestování šlechty; ani to však nedokázala vytěžít, neboť opět zůstalo u pouhého převyprávění cestopisných článků.

Další větší podkapitolu autorka věnovala badatelsky zpracovanému tématu keňské farmy, kterou si Adolf Schwarzenberg koupil v roce 1933. Podle svých slov se autorka pokusila o odlišný přístup, když se zaměřila na osobnost Bedřicha Machulky, organizátora výprav. Celá kapitola, je však pojata natolik chaoticky, že se tento dobrý záměr v mnoha ostatních informacích o osudech dalších českých zaměstnanců farmy, o loveckých licencích a darech muzeím (které již byly většinou publikovány v drobných článcích a studiích) bohužel naprosto ztrácí. Navíc je zde poněkud zvláště pracováno s korespondencí (členění podkapitol na expedice a korespondenci), lepší než citování dlouhých pasáží je určitě zařazení přepisu listu do přílohy nebo sestavení menší edice korespondence.

Naprosto neočekávaně pak byla na konec diplomové práce, která se dosud přibližně zaměřovala na sociální dějiny a každodennost, zařazena kapitola ryze politická, jejímiž pilíři se staly pozemková reforma (a následně „Lex Schwarzenberg“) a přetlumočení dvou politizujících textů z pera dr. Adolfa Schwarzenbeka. Důvod zařazení této kapitoly, která se výrazně odlišuje od zbytku práce, mi zůstává nejméně jasný, byť přináší badatelsky zajímavé a nové informace o politických postojích a názorech posledního představitele rodové primogenitury.

Musím bohužel konstatovat, že předkládaná diplomová práce naprosto postrádá jakoukoli promyšlenou koncepci a působí dojmem pouhého nekritického „spojení“ všech snadno dostupných informací o Adolfu Schwarzenberkovi. Diplomová práce je navíc napsaná velmi nedbale, kromě překlepů dokonce chybí i celá slova, potřebná péče nebyla věnována ani finální úpravě textu, řada chyb se objevila i v soupisu pramenů a literatury. Po dlouhém zvažování a s přihlédnutím k skrovnému dílčímu badatelskému přínosu předkládanou práci však ještě doporučuji k obhajobě a hodnotím ji stupněm

d o b ř e.

PhDr. Jitka Rauchová, Ph. D.

V Českých Budějovicích 29. srpna 2010